

PARSKAĆ (4) *vb impf*

pår- (3) *SienLek, RejZwierc, Klon Wor*, par- (1) *Mącz; drugie a jasne*.

praes 1 sg pårskåm (1). ◊ [3 *sg* pårskå. ◊ 3 *pl* pårskajå.] ◊ *praet 3 sg m* pårskåł (1). ◊ [fut 3 *sg n* będzie pårskåć.] ◊ *imp 2 sg* pårskåj (1). ◊ *part praes act* pårskajåc (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII (z Cn) – XVIII w. s.v. pårsknåć.

1. *Kichać, prychać; krztusić się; sternuere Mącz, Cn; sternutamentis quati, sternutare Cn (3) : Sternuo, Kicham/ pårskam. Mącz 415a; [qui ignem sulphureum ex ore et naribus evomentes {(pårfkajå)} [możliwa też lekcja: pårskajåcy] Glosy II nr 30/10].*

pårskåć czym (1): Vćiekł fię [*Kakus, syn Wulkana*] do fortelow y do łztuk Oycowłkich: [...] Pårfkåł dymem y ogniem *KlonWor 24*.

W porównaniu (1): Abowiem thu do czåfu fiedzimy iåko w iåkim dymie pårfkåiåc/ [...] á tego nie baczmy iz y z dymu wyniść musimy *RejZwierc 81v*.

[*Przen: bładzå pånowie bårzo/ [...] iże tym którzy nie łå zåłłuzeni y nie łå godni/ wielkię zapłåty dåiå/ [...] á zåtym tęż godnému niczego łie niechce. [...] więc niegodni góre wylåtuiå/ á godni gđzię w dymie pårfkåiå. CerGór 121.*]

2. *Pryskać, opryskiwåć (1) :*

Zwrot: »[w co] wodå pårskåć« (1): warz ruthę á daway onę iuchę pić/ á w nozdrze mu [*koniowi*] onå wodå pårfkåy. *SienLek 191*.

3. [*Dyszeć, ziać; przen [czym]:* A Szåweł pårfkåiåc ięfcze groźbåmi y mordérftwem [*spirans minarum et caedis*] przeciw vczióm Pånłkim: przyłzedł do Nawysłżęgo kåpłånå *WujBib Act 9/1 (Linde).*]

4. [*O wodzie w zetknięciu z ogniem: syczeć i gwałtownie parowåć; sternere, stridere Cn: Weźmi nåsienia trzy gårłci/ [...] przyday zås winå y oliwy [...]/ á day wrzeć åż do wywrzenia winå włzyłtkiego. Co chcefzli poznåć/ musiłz nieco nå ogień wrzucić/ á gdy niebędzie pårfkåć/ tedy båcz żeć iuz dołyc ma *SienHerb 559 (Linde), 497b.*]*

Synonimy: 1. kichać; 3. dychać.

Formacje współrdzenne: wypårskåć; pårsnåć.

Cf [PARSKAJÅCY], PARSKANIE